

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

a unor prevederi din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea
Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului
nr. 711 din 9 august 2010

(beneficiarii Serviciului social „Locuință protejată”)

(Sesizarea nr. 161g/2016)

CHIȘINĂU

7 martie 2017

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ”)

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 28 decembrie 2016
și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 7 martie 2017 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*nu este declarată de către instanța de judecată ca incapabilă*” din pct. 3 subpct. 1) din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010, ridicată de către avocatul Doina Ioana Străisteanu în dosarul nr. 3-244/2016, aflat pe rolul Judecătoriei Bălți.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 28 decembrie 2016 de către judecătorul Aliona Donos din cadrul Judecătoriei Bălți, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

3. Autorul excepției de neconstituționalitate a pretins, în esență, că prevederile pct. 3 subpct. 1) din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, care exclud din categoria beneficiarilor serviciului persoanele care au fost declarate incapabile de către instanța de judecată, sunt contrare articolelor 16, 27, 28, 29, 34, 36, 37, 46, 47, 51, 53 și 54 din Constituție.

4. Prin decizia Curții Constituționale din 19 ianuarie 2017 sesizarea a fost declarată admisibilă, fără a prejudeca fondul cauzei.

5. În procesul examinării sesizării, Curtea Constituțională a solicitat opinia Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului.

6. În ședința plenară publică a Curții, excepția de neconstituționalitate a fost susținută de către avocata Doina Ioana Străisteanu, autorul sesizării.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

7. Guvernul a fost reprezentat de către Vasile Cușca, șeful Direcției politice de protecție socială a persoanelor cu dizabilități din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

A. Circumstanțele litigiului principal

8. Prin hotărârea Judecătorei Dondușeni din 1 septembrie 2011, A.C. a fost declarată incapabilă la cererea Procuraturii raionului Dondușeni.

9. În cadrul ședinței de judecată cu privire la declararea incapacității, avocatul desemnat pentru apărarea intereselor A.C. a solicitat admiterea cererii depuse de procuror privind lipsirea capacității de exercițiu.

10. După declararea incapacității, A.C. a fost instituționalizată în Internatul psihoneurologic din Bălți.

11. După încetarea acordării serviciilor medicale de către Internatul psihoneurologic din Bălți, A.C. a fost plasată în Centrul Comunitar de Sănătate Mintală, mun. Bălți. Ulterior i-a fost selectată o altă formă de protecție prin plasamentul temporar în Serviciul social „Locuință protejată”.

12. În urma reevaluării dosarului, Consiliul municipal Bălți a menționat că A.C. nu poate să beneficieze în continuare de serviciul social „Locuință protejată”, deoarece nu corespunde criteriilor de eligibilitate stabilite în Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, și anume este declarată incapabilă prin hotărâre judecătorească și nu are domiciliu în mun. Bălți.

13. La 15 iulie 2016, prin intermediul avocatului Doina Ioana Străisteanu, A.C. a adresat Consiliului municipal Bălți o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea sintagmei „locuitor al municipiului Bălți” din pct. 5 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin decizia Consiliului municipal Bălți nr. 19/48 din 21 decembrie 2015.

14. La 19 septembrie 2016, A.C. a înaintat o acțiune în contenciosul administrativ împotriva Consiliului municipal Bălți, intervenient accesoriu Comisia pentru funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, privind contestarea actului administrativ și obligarea accesului necondiționat la serviciul social „Locuință protejată”.

15. La 14 noiembrie 2016, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Doina Ioana Străisteanu a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „nu este declarată de către instanța de judecată ca incapabilă” din pct.3 subpct. (1) din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010.

16. Prin încheierea din 16 noiembrie 2016, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ”)

B. Legislația pertinentă

17. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 51 Protecția persoanelor handicapate

„(1) Persoanele handicapate beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială

(2) Nimeni nu poate fi supus nici unui tratament medical forțat, decât în cazurile prevăzute de lege.”

18. Prevederile relevante ale Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002 (M.O., 2002, nr.82-86, art. 661) sunt următoarele:

Articolul 24 Declararea incapacității persoanei fizice

„(1) Persoana care în urma unei tulburări psihice (boli mintale sau deficiențe mintale) nu poate conștientiza sau dirija acțiunile sale poate fi declarată de către instanța de judecată ca incapabilă. Asupra ei se instituie tutela.

(2) Actele juridice în numele persoanei fizice declarate incapabile se încheie de către tutore.

(3) Dacă temeiurile în care persoana fizică a fost declarată incapabilă au dispărut, instanța de judecată o declară ca fiind capabilă. În baza hotărârii judecătorești, tutela asupra persoanei se anulează.

Articolul 40 Obligațiile tutorelui și ale curatorului

„(1) Tutorele și curatorul sunt obligați:

a) să locuiască împreună cu cel pus sub tutelă și să comunice autorității tutelare schimbarea domiciliului. Curatorul și persoana aflată sub curatelă care a atins vârsta de 14 ani pot locui separat doar cu acordul autorității tutelare;

b) să aibă grijă de întreținerea persoanei puse sub tutelă sau curatelă;

c) să apere drepturile și interesele persoanei puse sub tutelă sau curatelă.

[...]”

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

Articolul 46

Îndepărtarea și eliberarea tutorilor și curatorilor de la îndeplinirea obligațiilor lor

„[...]”

(4) În cazul plasării persoanei puse sub tutelă sau curatelă într-o instituție de asistență socială publică, de educație, de învățământ, de tratament sau în o altă instituție similară, autoritatea tutelară eliberează tutorele sau curatorul de îndeplinirea obligațiilor lor dacă aceasta nu contravine intereselor persoanei puse sub tutelă sau curatelă.

[...]”

19. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în M.O. 2013, nr.130-134, art. 415) sunt următoarele:

Articolul 308

Anularea limitării capacității de exercițiu și declararea capacității

„[...]”

(2) În cazul prevăzut la art. 24 alin.(3) din Codul civil, instanța, **la cererea persoanei declarate incapabile**, a tutorelui, a membrilor de familie a persoanei, a instituției de psihiatrie (psihoneurologie), a organului de tutelă și curatelă și în baza raportului de expertiză psihiatrică legală, pornește un proces și emite o hotărâre prin care declară capabilă persoana înșănătoșită. În temeiul acestei hotărâri, tutela instituită asupra persoanei se anulează.”

20. Prevederile relevante ale Legii nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități (M.O., 2012, nr. 155-159, art.508) sunt următoarele:

Articolul 8

Egalitatea și nondiscriminarea persoanelor cu dizabilități

„(1) Persoanele cu dizabilități au dreptul să fie recunoscute, oriunde s-ar afla, ca persoane cu drepturi egale în fața legii.

(2) Persoanele cu dizabilități beneficiază de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane în toate aspectele vieții, iar după caz, și de măsuri de protecție și asistență juridică în exercitarea capacității juridice, prevăzute de legislația în vigoare.

(3) Persoanele cu dizabilități au dreptul inalienabil la respectarea demnității umane indiferent de dizabilitate sau altă stare de sănătate, indiferent de rasă, naționalitate, originea etnică, limbă, religie, sex, orientarea sexuală, opinie, apartenența politică, avere, originea socială sau orice alt motiv.

(4) Persoanele cu dizabilități se bucură de toate drepturile civile, politice, sociale, economice și culturale, precum și de libertățile fundamentale consfințite prin Constituția Republicii Moldova, prin Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (ratificată prin Legea nr.166 din 9 iulie 2010), prin prezenta lege și alte acte normative.

(5) Persoanele cu dizabilități, pe lângă drepturi egale cu ale celorlalte persoane, au obligații și responsabilități egale, prevăzute de legislația Republicii Moldova.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

6) Discriminarea persoanelor cu dizabilități constând în orice deosebire, excludere, marginalizare, limitare sau preferință, precum și în refuzul de creare a condițiilor favorabile și de adaptare rezonabilă, care conduc la imposibilitatea sau complicarea recunoașterii, îndeplinirii sau folosirii drepturilor civile, politice, economice, sociale sau culturale, este interzisă și se pedepsește conform legislației în vigoare.

(7) Statul, prin intermediul structurilor responsabile din cadrul autorităților publice centrale și locale și al instituțiilor specializate în apărarea drepturilor omului (Avocatul Poporului), asigură dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane, în toate aspectele vieții și le garantează acestora protecție juridică egală și eficientă contra discriminării pe orice teme.

(8) Pentru asigurarea egalității și eliminarea discriminării persoanelor cu dizabilități, statul promovează măsuri de adaptare rezonabilă.

(9) Măsurile specifice necesare pentru a accelera sau a obține egalitatea de facto a persoanelor cu dizabilități nu vor fi considerate o discriminare.

(10) Minorii cu dizabilități se bucură pe deplin de toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului în condiții de egalitate cu ceilalți copii.

(11) În toate acțiunile care privesc copiii cu dizabilități va fi luat în considerare cu prioritate interesul superior al copilului.

(12) Statul întreprinde măsuri pentru a se asigura că toate categoriile de persoane cu dizabilități, inclusiv femeile și fetele cu dizabilități, nu sunt supuse discriminărilor multiple și beneficiază de toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

(13) Statul garantează excluderea oricărei forme de discriminare pe criteriu de dizabilitate.”

Articolul 52 Serviciile sociale

„(1) În vederea reabilitării și incluziunii sociale, persoanele cu dizabilități beneficiază de servicii sociale primare, specializate și cu specializare înaltă, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Tipul serviciului social de care urmează să beneficieze persoana cu dizabilități este determinat de recomandările ce se conțin în programul individual de reabilitare și incluziune socială al acesteia și se bazează pe evaluarea inițială și/sau complexă a persoanei/familiei, realizată de către asistentul social angajat de structura teritorială de asistență socială pentru a activa în cadrul primăriei și de către echipa multidisciplinară, și adaptat la necesitățile persoanei în cauză.

(3) La prestarea serviciilor sociale adresate persoanelor cu dizabilități, prestatorii vor asigura implicarea personalului calificat, precum și a voluntarilor, reieșind din necesitățile individuale ale persoanelor cu dizabilități.

(4) Evidența persoanelor cu dizabilități beneficiari ai serviciilor sociale se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, structurile teritoriale de asistență socială și de prestatori.

(5) Modul de acordare a serviciilor sociale este stabilit prin acte normative speciale.”

21. Prevederile relevante ale Legii nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale (M.O., 2010, nr. 155-158, art.541) sunt următoarele:

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

Articolul 1
Noțiuni de bază

„[...]”

servicii sociale – ansamblu de măsuri și activități realizate pentru a satisface necesitățile sociale ale persoanei/familiei în vederea depășirii unor situații de dificultate, de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale;

[...]”

Articolul 4
Dreptul la servicii sociale

„Dreptul la servicii sociale este stabilit în mod individual, în baza evaluării necesităților persoanei/familiei de aceste servicii.”

Articolul 16
Evaluarea inițială

„[...]”

(2) Unitatea de asistență socială, în urma evaluării inițiale, are dreptul:

a) să respingă cererea, **motivând decizia** prin care persoanei i s-a refuzat acordarea serviciilor sociale;

[...]”

22. Prevederile relevante ale Regulamentului cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010 (M.O., 2010, nr.148-149, art. 810), sunt următoarele:

„3. În sensul prezentului Regulament noțiunile utilizate semnifică:

1) *beneficiar al Serviciului* – persoană cu dizabilități mintale care, în urma unei tulburări psihice (boli mintale sau deficiențe mintale), conștientizează și își dirijează acțiunile, **nu este declarată de către instanța de judecată ca incapabilă**, a împlinit vârsta de 18 ani, nu dispune de locuință sau necesită îmbunătățirea condițiilor de trai și care, cu suport periodic, poate duce o viață independentă în comunitate;

[...]

5. Scopul Serviciului este de a crea condiții pentru dezvoltarea deprinderilor necesare unei vieți autonome, pentru integrarea socială și profesională în comunitate a persoanelor cu dizabilități mintale.

6. Obiectivele Serviciului sunt:

- 1) prevenirea instituționalizării adulților cu dizabilități mintale;
- 2) asigurarea condițiilor minime de trai pentru garantarea integrității fizice și psihice;
- 3) asigurarea serviciilor de îngrijire și suport în comunitate;
- 4) dezvoltarea deprinderilor de autoservire;
- 5) facilitarea accesului la servicii de orientare și formare profesională.

[...]

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ”)

8. Comisia este formată din specialistul în domeniul asistenței sociale al structurii teritoriale de asistență socială din subordinea consiliului raional, reprezentantul autorității administrației publice locale de nivelul întâi în a cărei rază teritorială este prestat Serviciul, asistentul social comunitar, medicul de familie, *psihiatrul*.

[...]

15. Asistentul social comunitar întocmește raportul de evaluare complexă a solicitantului de servicii sociale, cu concluziile și recomandările specialiștilor privind plasamentul persoanei în Serviciu, *inclusiv ale medicului psihiatru, care atestă că persoana cu dizabilități mintale conștientizează și își dirijează acțiunile*.

[...]

56. Încetarea plasamentului în locuință sau în Serviciu se efectuează în temeiul deciziei Comisiei, conform următoarelor criterii:

[...]

2) beneficiarul este declarat incapabil de către instanța de judecată;

[...]

57. Suspendarea plasamentului are loc în baza deciziei Comisiei, la solicitarea managerului de caz sau a beneficiarului, cu specificarea termenelor de suspendare. Comisia decide suspendarea plasamentului în caz de plecare a beneficiarului pentru o perioadă îndelungată, de limitare a capacității sau de declarare a incapacității beneficiarului de către instanța de judecată sau alte circumstanțe care exclud temporar plasarea în Serviciu.,,

23. Prevederile relevante ale Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (adoptată la New York la 13 decembrie 2006 și ratificată de Republica Moldova prin Legea nr. 166 din 9 iulie 2010) sunt următoarele:

Articolul 5

Egalitatea și nediscriminarea

„1. Statele părți recunosc faptul că toate persoanele sunt egale în fața legii și sub incidența legii și au dreptul fără niciun fel de discriminare la protecție egală și la beneficiu egal al legii.

2. Statele părți vor interzice toate tipurile de discriminare pe criterii de dizabilitate și vor garanta tuturor persoanelor cu dizabilități protecție juridică egală și efectivă împotriva discriminării de orice fel.

3. Pentru a promova egalitatea și a elimina discriminarea, statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru a se asigura adaptarea rezonabilă.

4. Măsurile specifice care sunt necesare pentru a accelera sau obține egalitatea de facto a persoanelor cu dizabilități nu vor fi considerate o discriminare potrivit prezentei convenții.”

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

Articolul 12

Recunoaștere egală în fața legii

„1. Statele părți reafirmă că persoanele cu dizabilități au dreptul la recunoașterea, oriunde s-ar afla, a capacității lor juridice.

2. Statele părți vor recunoaște faptul că persoanele cu dizabilități se bucură de asistență juridică în condiții de egalitate cu ceilalți, în toate domeniile vieții.

3. Statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru a asigura accesul persoanelor cu dizabilități la sprijinul de care ar putea avea nevoie în exercitarea capacității lor juridice.

4. Statele părți se vor asigura că toate măsurile legate de exercitarea capacității juridice prevăd protecția adecvată și eficientă pentru prevenirea abuzurilor, conform legislației internaționale privind drepturile omului. O astfel de protecție va garanta că măsurile referitoare la exercitarea capacității juridice respectă drepturile, voința și preferințele persoanei, nu prezintă conflict de interese și nu au o influență necorespunzătoare, sunt proporționale și adaptate la situația persoanei, se aplică pentru cea mai scurtă perioadă posibilă și se supun revizuirii periodice de către o autoritate competentă, independentă și imparțială sau de către un organ juridic. Măsurile de protecție vor fi proporționale cu gradul în care asemenea măsuri afectează drepturile și interesele persoanei.

5. În conformitate cu prevederile prezentului articol, statele părți vor lua toate măsurile adecvate și eficiente pentru a asigura dreptul egal al persoanelor cu dizabilități de a deține sau moșteni proprietăți, de a-și gestiona propriile venituri și de a avea acces egal la împrumuturi bancare, ipotecă și alte forme de credit financiar și se vor asigura că persoanele cu dizabilități nu sunt deposedate în mod arbitrar de bunurile lor.”

Articolul 19

Viață independentă și integrare în comunitate

„Statele părți la prezenta convenție recunosc dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate, cu șanse egale cu ale celorlalți, și **vor lua măsuri eficiente și adecvate** pentru a se asigura că persoanele cu dizabilități se bucură pe deplin de acest drept și de deplina integrare în comunitate și participare la viața acesteia, inclusiv asigurându-se că:

a) persoanele cu dizabilități au posibilitatea de a-și alege locul de reședință, unde și cu cine să trăiască, în condiții de egalitate cu ceilalți, și **nu sunt obligate să trăiască într-un anume mediu de viață;**

b) persoanele cu dizabilități au acces la o gamă de servicii la domiciliu, rezidențiale și alte servicii comunitare de suport, inclusiv la asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, precum și pentru prevenirea izolării sau segregării de comunitate;

c) serviciile și facilitățile comunitare pentru populație în general sunt disponibile în aceeași măsură persoanelor cu dizabilități și răspund nevoilor acestora.”

ÎN DREPT

24. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează, în esență, excluderea din categoria beneficiarilor Serviciului social „Locuință

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

protejată” a persoanelor cu dizabilități mintale care au fost declarate incapabile de către instanța de judecată.

25. Astfel, sesizarea se referă la un ansamblu de elemente și principii cu valoare constituțională conexe, precum principiul egalității și protecția persoanelor cu dizabilități.

A. ADMISIBILITATEA

26. Prin decizia sa din 19 ianuarie 2017, Curtea a verificat întrunirea următoarelor condiții de admisibilitate:

(1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție

27. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Guvernului, în speță a Regulamentului cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010, ține de competența Curții Constituționale.

(2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau este ridicată de către instanța de judecată din oficiu

28. Fiind ridicată de către avocatul Doina Ioana Străisteanu în dosarul nr. 3-244/2016, aflat pe rolul Judecătorei Bălți, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție, astfel cum a fost stabilit prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

(3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei

29. Curtea observă că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma „**nu este declarată de către instanța de judecată ca incapabilă**” din pct. 3 subpct. 1) din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010, care urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei.

30. Curtea reține că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ”)

31. Totodată, examinând sesizarea, Curtea a observat că pct. 56 sbpct. 2) din Regulament stabilește încetarea plasamentului în serviciul social în caz de declarare a incapacității persoanei, iar pct. 57 stabilește, printre altele, ca temeiuri de suspendare a plasamentului limitarea capacității juridice și declararea persoanei ca incapabilă. Ținând cont de faptul că respectivele prevederi se află într-o legătură de cauzalitate cu normele contestate, în temeiul articolului 6 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea reține spre examinare punctele 56 sbpct. 2) și 57 din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”.

(4) Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate

32. Curtea subliniază că prevederile contestate, în actuala redacție, nu au constituit obiect al controlului constituționalității.

33. Prin urmare, Curtea apreciază că sesizarea nu poate fi respinsă ca inadmisibilă și nu există nici un alt temei de sistare a procesului, în conformitate cu prevederile articolului 60 din Codul jurisdicției constituționale.

34. Curtea constată că autorul excepției a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 16, 27, 28, 29, 34, 36, 37, 46, 47, 51, 53 și 54 din Constituție.

35. În acest context, Curtea reține că, deși autorul a invocat articolele menționate, principala problemă abordată în sesizare constă în asigurarea egalității și protecției persoanelor cu dizabilități mintale.

36. Astfel, cu referire la invocarea articolelor 27 (*dreptul la libera circulație*), 28 (*viața intimă, familială și privată*), 29 (*inviolabilitatea domiciliului*), 34 (*dreptul la informație*), 36 (*dreptul la ocrotirea sănătății*), 37 (*dreptul la un mediu înconjurător sănătos*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*) și 47 (*dreptul la asistență și protecție socială*) din Constituție, Curtea constată lipsa unei legături de cauzalitate între normele constituționale enunțate și prevederile contestate.

37. Prin urmare, pentru a elucida corespunderea dispozițiilor contestate cu normele constituționale, Curtea va opera cu prevederile articolelor 16 și 51 din Constituție, ținând cont de raționamentele expuse în jurisprudența sa anterioară și principiile garantate de instrumentele internaționale în materie.

B. FONDUL CAUZEI

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 16 ȘI 51 DIN CONSTITUȚIE

38. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile supuse controlului constituționalității încalcă articolul 16 din Constituție, potrivit căruia:

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUIȚĂ PROTEJATĂ”)

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

39. Totodată, autorul consideră că prevederile contestate sunt contrare articolului 51 din Constituție, care stabilește:

„(1) Persoanele handicapate beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

(2) Nimeni nu poate fi supus nici unui tratament medical forțat, decât în cazurile prevăzute de lege.”

1. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

40. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile contestate, care nu permit persoanelor declarate incapabile să beneficieze de Serviciul social „Locuință protejată”, nu asigură accesul persoanelor cu dizabilități la măsuri de protecție corespunzătoare.

41. Potrivit autorului excepției, în virtutea obligațiilor care rezultă din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, statul trebuie să asigure viața independentă în societate și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

2. Argumentele autorităților

42. În opinia sa scrisă, Parlamentul menționează că Serviciul social „Locuință protejată” este destinat persoanelor cu dizabilități, care nu dispun de locuință sau necesită îmbunătățirea condițiilor de trai și care pot duce o viață independentă în comunitate.

43. Astfel, Parlamentul consideră că prin sintagma contestată Guvernul nu a urmărit scopul subminării dreptului persoanelor incapabile la egalitate.

44. În același timp, Parlamentul consideră că norma contestată ar putea aduce atingere drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale. Or, Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și Legea cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nu fac o diferențiere între persoanele cu dizabilități cu capacitate deplină de exercițiu și persoanele cu dizabilități declarate incapabile.

45. Potrivit Președintelui Republicii Moldova, Serviciul social „Locuință protejată” este un serviciu specializat, care are scopul de a crea condiții adecvate pentru dezvoltarea deprinderilor necesare unei vieți autonome, fiind destinat persoanelor cu dizabilități mintale care își conștientizează și își dirijează acțiunile. Persoanele declarate incapabile nu au discernământ, nu pot duce o viață independentă în comunitate și nu posedă capacități de a acumula deprinderi pentru integrarea în viața socială și profesională.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

46. Astfel, având în vedere scopul Serviciului respectiv, Președintele consideră că din cauza stării lor de sănătate persoanele declarate incapabile nu pot fi plasate în aceste locuințe cu statut special.

47. În opinia prezentată de Guvern se menționează că protecția socială a persoanelor cu dizabilități se realizează sub formă de prestații și servicii sociale, care au menirea să asigure incluziunea socială a acestora. În acest context, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010 cu privire la aprobarea Regulamentului cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”.

48. Totodată, Guvernul a invocat că la acest serviciu social au acces doar persoanele cu dizabilități mintale care nu sunt declarate incapabile și care pot duce o viață independentă în comunitate. Or, în opinia Guvernului, devine imposibilă plasarea în serviciul respectiv a persoanelor incapabile, asupra cărora este instituită tutela, deoarece, conform art. 40 alin. (1) din Codul civil, tutorele este obligat să locuiască împreună cu cel pus sub tutelă și să aibă grijă de acesta.

3. Aprecierea Curții

3.1. Principii generale

49. Curtea constată că art. 51 din Constituție consacră dreptul persoanelor cu dizabilități de a se bucura de o protecție specială, sens în care statul trebuie să asigure realizarea unei politici de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament al dizabilității, în vederea participării efective a persoanelor cu dizabilități la viața comunității. Prin urmare, această normă constituțională se referă la obligația statului de a asigura egalitatea de șanse a persoanei cu dizabilități în raport cu restul comunității, fără a interzice ca, în vederea unor situații speciale, să fie instituite mijloace specifice de protecție pentru toate categoriile de persoane cu dizabilități.

50. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat *necesitatea creșterii pe cât e posibil a autonomiei persoanelor care suferă de tulburări mintale* în activitățile desfășurate și măsurile întreprinse, potrivit standardelor consacrate de actele internaționale în domeniu (HCC nr. 27 din 13 noiembrie 2014).

51. Potrivit art. 12 pct. 4 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (în continuare – CDPD), *statele părți se vor asigura că toate măsurile legate de exercitarea capacității juridice prevăd protecția adecvată și eficientă pentru prevenirea abuzurilor, conform legislației internaționale privind drepturile omului*. O astfel de protecție va garanta că măsurile referitoare la exercitarea capacității juridice respectă drepturile, voința și preferințele persoanei, nu prezintă conflict de interese și nu au o influență necorespunzătoare, sunt proporționale și adaptate la situația persoanei, se aplică pentru cea mai scurtă perioadă posibilă și se

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

supun revizuirii periodice de către o autoritate competentă, independentă și imparțială sau de către un organ juridic.

52. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, deși persoanele pot fi declarate incapabile printr-un act judecătoresc, privarea de capacitate de exercițiu nu poate antrena atingerea demnității umane, care constituie subiectul unei protecții absolute din partea statului. Or, prin prisma garantării demnității tuturor persoanelor, posibilitatea unei activități de sine stătătoare în societate prin **oferirea oportunităților de a se dezvolta și a proteja propriile drepturi și libertăți urmează a fi asigurată implicit persoanelor incapabile** (HCC nr. 33 din 17 noiembrie 2016).

53. Curtea a subliniat că demnitatea umană poate fi percepută din două perspective: în primul rând - ca o valoare inerentă și inalienabilă, și în al doilea rând - ca „un drept al personalității”, care cuprinde valorile vieții psihologice a fiecărei ființe umane, determinând astfel poziția acesteia în societate și impunând respectul cuvenit pentru fiecare persoană. Din acest „drept al personalității” derivă **existența unei garanții minime pentru fiecare persoană de a deține posibilitatea de a acționa liber în cadrul societății** și de a-și dezvolta personalitatea integral în mediul social și cultural (HCC nr. 33 din 17 noiembrie 2016).

54. De asemenea, potrivit actelor internaționale, respectul pentru demnitatea ființei umane, pentru autonomia individuală, inclusiv pentru dreptul de a face propriile alegeri, precum și pentru independența persoanei, este un principiu fundamental.

55. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 19 CDPD, statele părți la Convenție trebuie să recunoască dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate, având șanse egale cu ale celorlalți, și, respectiv, **să ia măsuri eficiente și adecvate pentru ca să se bucure pe deplin de acest drept, să fie integrate în comunitate și să participe la viața acesteia.**

56. În vederea asigurării incluziunii sociale, art. 19 lit. b) din CDPD stabilește că persoanele cu dizabilități au acces la o gamă de servicii la domiciliu, rezidențiale și alte servicii comunitare de suport, inclusiv la asistență personală necesară vieții și integrării în comunitate, precum și pentru prevenirea izolării sau segregării de comunitate.

57. În corespundere cu prevederile internaționale, Legea nr. 60 din 30 martie 2012 cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități menționează că **persoanele cu dizabilități beneficiază de servicii sociale primare, specializate și cu specializare înaltă, în vederea reabilitării și incluziunii sociale.**

3. 2. Aplicarea principiilor în prezenta cauză

58. Curtea reține că, **în vederea integrării sociale și profesionale în comunitate a persoanelor cu dizabilități mintale, creării condițiilor pentru dezvoltarea deprinderilor necesare unei vieți autonome**, Guvernul a

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

aprobat Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”.

59. Curtea observă că, în conformitate cu prevederile Regulamentului cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, pot beneficia de acest serviciu **persoanele cu dizabilități mintale care conștientizează și își dirijează acțiunile și care nu au fost declarate incapabile de către instanța de judecată.**

60. Curtea constată că obiectivele acestui serviciu sunt: prevenirea instituționalizării adulților cu dizabilități mintale; asigurarea condițiilor minime de trai pentru garantarea integrității fizice și psihice; asigurarea serviciilor de îngrijire și suport în comunitate; dezvoltarea deprinderilor de autoservire; facilitarea accesului la servicii de orientare și formare profesională.

61. Totodată, Curtea reține că, în timp ce obiectivele serviciului sunt integrarea în comunitate a persoanelor cu dizabilități mintale, **persoanele declarate incapabile prin hotărârea instanței au fost private de posibilitatea de a beneficia de acest serviciu.**

62. În acest context, Curtea subliniază necesitatea diferențierii instituției declarării incapacității, pe de o parte, și serviciilor sociale, pe de altă parte. În timp ce prima are ca scop protecția persoanei cu dizabilități împotriva actelor și acțiunilor proprii sau ale unor terți, care pot prejudicia drepturile și interesele persoanei cu dizabilități mintale, serviciile sociale au scopul de a dezvolta autonomia persoanei și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

63. Mai mult, în speță Curtea constată că **reclamanta, deși declarată incapabilă prin hotărârea instanței de judecată, inițial a beneficiat de acest serviciu.**

64. În același timp, Curtea reține că, potrivit prevederilor pct.8 al Regulamentului, la acordarea locuințelor protejate este instituită o comisie formată din specialistul în domeniul asistenței sociale al structurii teritoriale de asistență socială din subordinea consiliului raional, reprezentantul autorității administrației publice locale de nivelul întâi în a cărei rază teritorială este prestat Serviciul, asistentul social comunitar, medicul de familie, *psihiatrul*.

65. De asemenea, pct. 15 al Regulamentului stabilește că asistentul social comunitar întocmește raportul de evaluare complexă a solicitantului de servicii sociale, cu **concluziile și recomandările specialiștilor privind plasamentul persoanei în Serviciu, inclusiv ale medicului psihiatru, care atestă că persoana cu dizabilități mintale conștientizează și își dirijează acțiunile.**

66. Respectiv, Curtea constată că **fiecare caz este evaluat în mod individual de către Comisia instituită în acest sens.**

67. Curtea reține că, potrivit prevederilor legale, asupra persoanei declarată incapabilă de către instanța de judecată se instituie tutela.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

68. Suplimentar, în Hotărârea nr. 33 din 17 noiembrie 2016, Curtea a reținut că instituția tutelei nu este în sine neconstituțională, însă pentru a fi conformă prevederilor Constituției, urmează a fi interpretată în sensul în care declararea incapacității de exercițiu vizează doar persoanele cărora **le lipsește în totalitate discernământul**, în privința cărora aplicarea altor măsuri de protecție mai puțin restrictive se dovedește a fi inefficientă.

69. Totodată, în hotărârea menționată, Curtea a subliniat că această măsură trebuie să fie luată în ultimă instanță, după epuizarea altor măsuri mai puțin restrictive, fapt constatat de către instanțele de judecată în cadrul examinării cererii de declarare a incapacității și a evaluării ulterioare a necesității menținerii stării de incapacitate și **doar în măsura în care nu privează în totalitate persoana de dreptul de a încheia acte juridice minore sau de a exercita alte activități inerente personalității sale.**

70. În același timp, Curtea a menționat că și în situația instituirii tutelei **reprezentantul legal trebuie să țină cont de preferințele persoanei.**

71. Adițional, Curtea reține că, potrivit art. 46 alin. (4) din Codul civil, autoritatea tutelară eliberează tutorele de la îndeplinirea obligațiilor în cazul plasării persoanei puse sub tutelă într-o instituție de asistență socială publică, de educație, de învățământ, de tratament sau în altă instituție similară. În aceste circumstanțe, Curtea nu poate accepta afirmația Guvernului, potrivit căreia prevederile art. 40 alin. (1) din Codul civil, care stabilesc obligația tutorelui de a locui împreună cu cel pus sub tutelă și de a avea grijă de acesta, fac imposibilă plasarea în Serviciu a persoanelor incapabile asupra cărora este instituită tutela. Or, plasamentul în Serviciul social „Locuință protejată” reprezintă o formă a asistenței sociale publice.

72. Curtea menționează că dreptul persoanelor cu dizabilități mintale la servicii sociale are o importanță decisivă în vederea garantării incluziunii sociale și evitării segregării acestor persoane.

73. În acest sens, Curtea constată că plasamentul persoanelor cu dizabilități mintale în Serviciul social „Locuință protejată” nu poate fi condiționat de existența capacității de exercițiu depline. Prin urmare, serviciile sociale trebuie să fie accesibile tuturor persoanelor cu dizabilități.

74. Curtea reiterează că, potrivit art. 16 din Constituție, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice. Suplimentar, Curtea menționează că prevederile CDPD stabilesc obligația statelor de a asigura **dreptul egal al tuturor persoanelor cu dizabilități de a trăi în comunitate**, cu șanse egale cu ale celorlalți, și **vor lua măsuri eficiente și adecvate în vederea incluziunii sociale a acestora.**

75. În acest context, Curtea observă că prin norma contestată, care exclude din categoria beneficiarilor serviciului social persoanele declarate incapabile, se instituie un tratament diferențiat între persoanele cu dizabilități declarate incapabile și persoanele cu dizabilități cu capacitate de exercițiu deplină, fără a se urmări un scop legitim și fără existența unei justificări obiective și rezonabile.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECOSTITUȚIONALITATE
A UNOR PREVEDERI DIN REGULAMENTUL CADRU PRIVIND ORGANIZAREA ȘI
FUNCȚIONAREA SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ” APROBAT PRIN
HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 711 DIN 9 AUGUST 2010
(BENEFICIARII SERVICIULUI SOCIAL „LOCUINȚĂ PROTEJATĂ”)

76. Din cele expuse, Curtea reține că limitarea accesului unei persoane declarate incapabile la Serviciul social „Locuință protejată” nu corespunde obligației pozitive a statului de a lua măsurile necesare, de natură să asigure participarea efectivă a persoanelor cu dizabilități mintale la viața comunității, fapt contrar articolelor 16 și 51 din Constituție.

Din aceste motive, în temeiul articolului 140 alin. (2) din Constituție și articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 6, 61, 62 lit. a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se admite excepția de neconstituționalitate, ridicată de către avocatul Doina Ioana Străisteanu în dosarul nr. 3-244/2016, aflat pe rolul Judecătoriei Bălți.*

2. *Se declară neconstituțională:*

- sintagma „*nu este declarată de către instanța de judecată ca incapabilă*” din punctul 3 subpunctul 1);
- punctul 56 subpunctul 2);
- sintagma „*de limitare a capacității sau de declarare a incapacității beneficiarului de către instanța de judecată*” din punctul 57 din Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010.

3. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 7 martie 2017
HCC nr. 8
Dosarul nr. 161g/2016*